

Nr 3

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1964/65 inom utrikesdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

DRIFTBUDGETEN**Tredje huvudtiteln****Utrikesdepartementet m. m.**

1:o) **Utrikesförvaltningen: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t (bilaga 5, punkt 1, s. 4—9 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 3 januari 1964) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för utrikesförvaltningen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för utrikesförvaltningen att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65, dels ock till Utrikesförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 39 350 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått en inom andra kammaren av herr *Hagberg m. fl.* väckt motion (II:427), vari hemställts att riksdagen, vid bifall till regeringens förslag om en viss utbyggnad av den diplomatiska representationen, i skrivelse till regeringen understryker nödvändigheten av att Sveriges diplomatiska och konsulära förbindelser med de nya staterna utbygges i ett snabbare tempo och att riksdagen avvaktar förslag från regeringen i detta syfte.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 40 960 000 kr.

Beträffande diplomatisk och konsulär personal framhålles i huvudsak följande.

Efter verkställd utredning under hösten 1963 föreslår departementschefen att juridiska byrån indelas i tre sektioner, vardera under ledning av en byrådirektör i lönegraden A 27. Till byrån hänföres varken traktatsektionen eller författningsexpeditionen, vilka lyder direkt under avdelningschefen. Uppdelningen av ärenden och ärendegrupper mellan sektionerna har skett i huvudsak efter den principen, att frågor av allmän juridisk natur hänförts till den första sektionen, vars chef jämväl skall vara föredragande i regeringsrätten, medan frågor som gäller tillämpad rätt hänförts till den andra sektionen och nationaliserings- och ersättningsfrågor tillagts den tredje sektionen. Departementschefen förordar att nämnda sektionsindelning genomföres samt att tre tjänster som byrådirektör i lönegraden A 27 inrättas för sektionscheferna genom uppflyttning av tre tjänster som förste sekreterare i lönegraden A 23.

I 1962 års statsverksproposition (bil. 5 s. 7) anmäldes, att en särskild arbetsgrupp för koordinering av handläggningen av de internationella biståndsärendena inom departementet tillskapats under hösten 1961. Arbetsgruppen består för närvarande av ett sändebud i disponibilitet, vilken tjänstgör på deltid inom gruppen, två byråchefer i lönegraderna B 2 och B 1, en byrådirektör, två förste sekreterare samt en attaché. UD-utredningen uttalade (prop. 1963: 75 s. 23) i samband med att byråchefstjänsten i lönegraden B 2 inrättades att en omprövning av den nu tillämpade organisationen enligt utredningens uppfattning borde verkställas inom något eller några år.

De ökade krav som de internationella biståndsfrågornas handläggning i departementet ställer på arbetsgruppens ledning synes departementschefen redan nu motivera, att den byråchefstjänst i lönegraden B 2 som tillskapats genom prop. 1963: 75 utbytes mot en tjänst i lönegraden B 4.

Enligt den från den 1 juli 1963 gällande organisationen har Sverige såväl i Budapest som i Bukarest ett legationsråd i lönegraden B 1. Den sistnämnde är jämväl förordnad som legationsråd i Sofia, där Sverige inte har någon fast diplomatisk representation. Ambassadören i Moskva är ackrediterad som envoyé jämväl i Bukarest och Sofia. Legationen i Budapest är underställd ambassadören i Prag, som i den ungerska huvudstaden är ackrediterad som envoyé. I Sofia tillvaratages de löpande svenska intressena av det olönade svenska generalkonsulatet, vid vilket svensk personal inte finnes placerad.

Med hänsyn bl. a. till det stigande varuutbytet och den ökande strömmen av svenska resenärer till ifrågavarande tre sydösteuropeiska länder finner departementschefen det angeläget att nu genomföra en förstärkning av den svenska diplomatiska representationen i dessa länder. Departementschefen föreslår därför att en ny beskickning inrättas i Sofia samt att beskickningarna i Budapest och Bukarest erhåller ställning som självständiga utlandsmyndigheter, ledda av tjänstemän i sändebudsgraden. Nuvarande arrange-

mang med sidoackrediteringar bör sålunda upphävas. Förslaget kräver att tre nya tjänster i sändebudsgraden inrättas, medan två tjänster i rådsgraden, som nu innehas av legationsråden i Budapest och Bukarest, kan indragas. Därjämte erfordras en ny kanslibiträdestjänst för den föreslagna beskickningen i Sofia.

Beträffande administrativ personal föreslås att en amanuens-tjänst i reglerad befordringsgång inrättas vid pressbyråns allmänna sektion. En tjänst i lönegraden A 11 och en i lönegraden A 7 vid departementets materielförråd anses böra avföras ur personalförteckningen, då materielförrådets arbetsuppgifter i och med utgången av innevarande budgetår överflyttas på postverkets centralförråd.

Beträffande pressattachéer föreslås att tre pressattachétjänster i lönegraden A 25 uppflyttas till pressrådstjänster i lönegraden B 1. För att täcka behovet av press- och informationstjänst i Schweiz och Österrike — särskilt angeläget med hänsyn till det fortgående samarbetet inom EFTA — föreslås att en ny tjänst som pressattaché i lönegraden A 25 inrättas.

Behov har uppkommit att förfoga över ytterligare en biträdande pressattaché, vilken tills vidare skulle placeras i London. Departementschefen avser därför att med anlitan av vakansmedel inrätta en extra tjänst som biträdande pressattaché i lönegraden högst Ag 21.

Utrikesförvaltningens lönenämnd, utlandslöneöversynen har upptagit frågan om den tekniska regleringen av utlandstjänstemännens löneförmåner till slutlig prövning. Denna reglering torde komma att medföra att vissa f. n. utgående tillägg, såsom ortstillägg, utomeuropeiskt tillägg, chargé d'affaires-tillägg och prisutjämningsstillägg kan borttagas och ersättas med ett tillägg, benämnt utlandstillägg. I enlighet härmed har under avlöningsanslaget, anslagsposten Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, uppförts en ny delpost benämnd Utlandstillägg. I stället försvinner dels under nämnda anslagspost delposten Prisutjämningsstillägg, dels under delposten Särskilda förmåner i övrigt posterna Ortstillägg, Utomeuropeiskt tillägg och Chargé d'affaires-tillägg.

Under sistnämnda delpost har för innevarande budgetår upptagits en post till Barnbidrag. Denna post bör numera under benämningen Barnförmåner avse samtliga sådana förmåner till utlandstjänstemän, nämligen barntillägg, utbildningsbidrag och barnresebidrag. Posterna Ersättning för hållande av bil, Förflyttningsbidrag och Hemmatillägg under nyss nämnda delpost — för innevarande budgetår upptagna till sammanlagt 630 000 kr. — beräknas minska till sammanlagt 600 000 kr. Posten Språktillägg — för innevarande budgetår 15 000 kr. — bortfaller i samband med utbildningsverksamhetens omläggning.

Tekniskt svarar sålunda under posten Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän borttagandet av delposten Prisutjämn-

ningstillägg och — under delposten Särskilda förmåner i övrigt — av posterna Ortstillägg, Barnbidrag, Utomeuropeiskt tillägg och Chargé d'affaires-tillägg eller tillhoppa 10 655 000 kr. mot tillkomsten av ett särskilt anslag, benämnt Representationsbidrag för utlandstjänstemän (3 300 000) och delposten Utlandstillägg (5 650 000) samt — under delposten Särskilda förmåner i övrigt — av posten Barnförmåner (2 250 000). Den företagna nettoökningen å de nya anslagen å 545 000 kr. är betingad av ökat medelsbehov på grund av utrikesrepresentationens personella utbyggnad, beräknad ökning av antalet bidragsberättigade barn samt prishöjningar utomlands.

Den genom Kungl. Maj:ts beslut den 28 juni 1962 fastställda staten för ortstillägg, som gäller tills vidare fr. o. m. budgetåret 1962/63, bör upphöra att gälla med utgången av innevarande budgetår.

De ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente (Saar) och andra författningar, som kan förledas av det nya avlöningssystemet för utlandstjänstemännen, torde under våren 1964 komma att anmälas för riksdagen.

Posten Av vederbörande utlandsmyndigheter anställd personal torde uppräknas med 500 000 kr. avsedda att bl. a. täcka de allmänna lönestegringarna till lokalanställd personal. Anslagsposten Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft torde höjas med 15 000 kr. till 125 000 kr.

Anslaget Utrikesförvaltningen: Avlöningar föreslås för nästa budgetår uppfört med 39 350 000 kr., vilket jämfört med det för innevarande budgetår beviljade anslaget innebär en minskning med 1 610 000 kr.

Utskottet. På förslag av Kungl. Maj:t fattade 1963 års riksdag beslut om en betydande förstärkning av utrikesförvaltningens organisation, personalresurser och administration m. m. Dessa beslut ha från och med den 1 juli 1963 börjat genomföras. I årets statsverksproposition framföras förslag, vilka huvudsakligen avse viss komplettering av ifrågavarande utbyggnad.

Vad beträffar förslaget om indelning av utrikesdepartementets juridiska byrå i tre sektioner, vardera under ledning av en byrådirektör i lönegraden A 27, finner utskottet den föreslagna organisationen motiverad och tillstyrker alltså förslaget.

Hösten 1961 tillskapades inom utrikesdepartementet en särskild arbetsgrupp för koordinering av handläggningen av de internationella biståndsärendena. Med hänsyn till det svenska utvecklingsbiståndets ökade omfattning och därav följande ansvällning av arbetsuppgifterna ansåg förra årets riksdag, att en omprövning framdeles borde ske av ifrågavarande organisation. Riksdagen beslöt, att under tiden en fast chefstjänst i B 2 inrättades. De ökade krav, som de internationella biståndsfrågornas handläggning i departementet ställa på arbetsgruppens ledning, motivera enligt departementschefen, att nämnda byråchefstjänst utbytes mot en tjänst i lönegraden B 4. Utskottet vill icke framställa någon erinran mot detta förslag, som alltså tillstyrkes.

Såsom ovan antytts beslöt förra årets riksdag, på grundval av en av UD-utredningen gjord ingående översyn av vår utrikesrepresentation, inrättandet av nya lönade utlandsmyndigheter samt förstärkning i övrigt av utrikestjänsten. Under hänvisning härtill och då utskottet anser självfallet, att Kungl. Maj:t fortgående följer frågan om fortsatt utbyggnad av våra diplomatiska och konsulära förbindelser utomlands avstyrkes motionen II: 427.

Utskottet vill erinra om att UD-utredningen i förenämnda översyn av vår utrikesrepresentation framhållit, att formerna för Sveriges representation i Sydösteuropa möjligen förtjänade att i sinom tid omprövas. Vid 1963 års riksdagsbehandling av utredningens betänkande framhöll utskottet, att utskottet förutsatte att Kungl. Maj:t följde utvecklingen på här ifrågavarande område och vidtog de åtgärder, som utvecklingen kunde aktualisera. Utskottet finner med tillfredsställelse, att Kungl. Maj:t nu upptagit denna fråga till prövning och föreslagit att representationen i Sydösteuropa förstärkes genom att en ny beskickning upprättas i Sofia och beskickningarna i Budapest och Bukarest få självständig ställning. Utskottet, som anser goda skäl tala för ifrågavarande förslag, tillstyrker detsamma.

Såsom departementschefen framhållit uttalade UD-utredningen beträffande pressattachéernas ställning att kontakten med pressen ofta krävde tillgång till informationsvägar på ett relativt högt plan och att det därför vore av vikt att vederbörande tjänsteman hade en ställning, som gav honom full möjlighet att utnyttja dessa vägar. I anslutning härtill föreslår departementschefen att tre pressattachétjänster i lönegraden A 25 uppflyttas till pressrådstjänster i lönegraden B 1. Utskottet har icke någon erinran mot förslaget i denna del. Ej heller har utskottet något att invända mot att — i syfte att täcka behovet av press- och informationstjänst i Schweiz och Österrike — en ny tjänst som pressattaché i lönegrad A 25 inrättas. Utskottet anser lämpligt, att denne pressattaché, när så anses påkallat, särskilt bevakar nyhetstjänsten i Genève, som fått en allt större vikt för verksamheten inom Förenta Nationerna och andra internationella organ.

Departementschefens förslag till personalförändringar i övrigt lämnar utskottet utan erinran. Detsamma gäller anslagsberäkningen och i samband därmed föreslagna budgettekniska ändringar.

Utskottet hemställer,

- I. att riksdagen må
 - a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för utrikesförvaltningen som föranledes av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 3 januari 1964;
 - b) godkänna följande avlöningsstat för utrikesförvalt-

ningen att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1964/65:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena	60 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	10 296 000
3. Arvoden bestämda av Kungl. Maj:t	20 000
4. Exspektansarvoden bestämda av Kungl. Maj:t	300 000
5. Avlöningar till icke-ordinarie personal	7 497 000
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	8 607 000
a) Representationsbidrag till ministern för utrikes ärendena	30 000
b) Representations- och hyresbidrag till vissa befattningshavare i utrikesdepartementet	77 000
c) Utlandstillägg	5 650 000
d) Särskilda förmåner i övrigt, <i>förslagsvis</i>	2 850 000
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 945 000
8. Av vederbörande utlandsmyndigheter anställd personal	4 500 000
9. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	125 000
	<hr/>
	Summa kr. 39 350 000

c) till *Utrikesförvaltningen*: Avlöningar för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 39 350 000 kr.;

II. att motionen II: 427 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

2:o) *Utrikesförvaltningen*: Omkostnader. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 9 och 10) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 11 011 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 9 870 000 kr.

Anslagsposterna sjukvård m. m., Reseersättningar och Flyttningersättningar föreslås med hänsyn till väntade kostnadsstegringar och beslutad utbyggnad av utrikesrepresentationen ökade med 50 000 kr., 100 000 kr. respektive 200 000 kr. Posten Publikationstryck föreslås ökad med 60 000 kr.,

bl. a. för tryckning på spanska språket av en instruktionsbok för Sveriges representation i utlandet. Posten Fraktkostnader föreslås till följd av ökad belastning höjd med 200 000 kr. Posten Utbildningsverksamhet föreslås ökad med 65 000 kr. i syfte att ge ökade resurser åt den utbildningsverksamhet, som bedrivs inom utrikesdepartementet i enlighet med de av 1963 års riksdag uppdragna riktlinjerna. Posten Expenser har ansetts böra ökas med sammanlagt 466 000 kr.

Utskottet har vid sin granskning av den verkställda anslagsberäkningen icke funnit något vara att erinra, varför utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Utrikesförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 11 011 000 kr.

3:o) **Representationsbidrag till utlandstjänstemän.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 11) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 3 300 000 kr.

Enligt beslut av 1963 års riksdag har medel avsedda för representation utomlands utbrutits ur lönerna och räknas numera såsom särskilda representationsbidrag. Dessa bidrag bör från och med budgetåret 1964/65 utgå från ett särskilt obetecknat anslag för representation utomlands, uppfört under tredje huvudtiteln. Bidragens storlek bör fastställas av ministern för utrikes ärendena efter hörande av utrikesförvaltningens lönenämnd i enlighet med de grunder som föreslagits i proposition 1963: 75.

Utskottet, Kungl. Maj:ts förslag står i överensstämmelse med de av 1963 års riksdag fastställda riktlinjerna för ett nytt lönesystem för tjänstemän inom utrikesrepresentationen m. fl. Utskottet tillstyrker alltså, att ett särskilt anslag anvisas för ändamålet och har icke något att erinra mot storleken av det äskade beloppet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Representationsbidrag till utlandstjänstemän* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 3 300 000 kr.

4:o) **Vissa bostadskostnadsersättningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 11), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa bostadskostnadsersättningar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 3 100 000 kr.

5:o) **Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, s. 11 och 12) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 000 000 kr.

Utrikesdepartementets bostadsmöbleringsutredning framlade föregående höst förslag till principer för statsmöblering av bostäder för utsända diplomatiska och konsulära tjänstemän m. fl. Efter sedvanligt remissförfarande är promemorian för närvarande föremål för överväganden inom Kungl. Maj:ts kansli. För att möjliggöra en delvis engångsartad ökning av underhållet av de statsägda inventarierna samt för att möta ett med hänsyn till förutsedda sändebudsskiften ovanligt stort behov av ersättnings- och nyanskaffningar föreslår departementschefen att förevarande anslag höjes med 500 000 kr. till 2 500 000 kr.

Utskottet finner sig på av departementschefen anförda skäl böra tillstyrka, att förevarande anslag höjes med 500 000 kr.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kr.

6:o) **Kursdifferenser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 12), innebärande att anslaget liksom för innevarande budgetår uppföres med ett formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kursdifferenser* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

7:o) **Ersättningar åt olönade konsulter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 12 och 13), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar åt olönade konsulter* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kr.

8:o) **Särskilda förhandlingar med främmande makter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8, s. 13) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 200 000 kr.

Anslaget har under sistförflutna två budgetår kraftigt överskridits. Det torde böra uppräknas till jämnhöjd med de senaste årens belastningssiffror. Vissa representationskostnader, som hittills plägat belasta anslaget,

kommer emellertid, såsom närmare utvecklas under anslaget Tillfälliga representationskostnader, att överföras från förevarande anslag till sistnämnda representationsanslag.

Utskottet tillstyrker, att vissa utgifter av representationskaraktär, som hittills plägat belasta förevarande anslag, i fortsättningen överförs till anslaget Tillfälliga representationskostnader. Med hänsyn härtill och då den verkställda anslagsberäkningen i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskilda förhandlingar med främmande makter* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kr.

9:o) **Kostnader för vissa nämnder m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 13 och 14), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för vissa nämnder m. m.* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kr.

10:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 10 och 11, s. 14), innebärande oförändrade medelsanvisningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa

a) till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* ett reservationsanslag av 300 000 kr.;

b) till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 125 000 kr.

11:o) **Tillfälliga representationskostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12, s. 14 och 15) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 350 000 kr.

För närvarande ingår vissa utgifter av representationskaraktär i de kostnader, som belastar anslaget Särskilda förhandlingar med främmande makter. Även anslaget till Extra utgifter har fått bära vissa utgifter i samband med främmande statsbesök i Sverige i den mån dessa inte bestritts i annan ordning. I samråd med chefen för finansdepartementet förordar departementschefen, att nämnda anslag under tredje huvudtiteln fortsättningsvis renas från utgifter av detta slag, vilka i stället jämte vissa andra särskilda kostnader i samband med statsbesöken bör belasta anslaget Tillfälliga representationskostnader. Med hänsyn till ett stigande antal besök av stats-

män och politiker, studiedelegationer och enskilda personer, vilka ansetts böra bli föremål för uppmärksamhet och gästfrihet från officiellt svenskt håll, och de svårigheter som under senare år framträtt att med säkerhet beräkna medelsbehoven för detta anslag förordar departementschefen att anslaget ombildas till förslagsanslag.

För budgetåret 1964/65 förutses ett medelsbehov, vilket med inbegripande av ett oförändrat anslagsbehov om 50 000 kr. för representationskostnader för utländska studiedelegationers besök i Sverige kan uppskattas till omkring 600 000 kr.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört under punkten 8 och då den verkställda anslagsberäkningen icke givit utskottet anledning till erinran tillstyrker utskottet, att anslaget uppräknas med 250 000 kr. till 600 000 kr. På av departementschefen anförda skäl finner utskottet sig likaledes böra tillstyrka, att anslaget ombildas till förslagsanslag.

Utskottet, som erinrar om att utskottet i sitt utlåtande nr 17 tillstyrker att årets riksdag för här ifrågavarande ändamål anvisar ett tilläggsstatsanslag av 300 000 kr., hemställer,

att riksdagen må till *Tillfälliga representationskostnader* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kr.

Bidrag till vissa internationella organisationer

12:o) **Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 16), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kr.

13:o) **Förenta Nationerna.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14, s. 16) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 9 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 14 450 000 kr.

Sveriges ordinarie medlemsbidrag till FN under budgetåret 1964/65, d. v. s. för FN:s räkenskapsår (= kalenderår) 1965, torde kunna beräknas till 5 000 000 kr. Höjningen gentemot innevarande år motiveras med att medlemsländernas obligationsköp kan förväntas medföra ökad utdebitering för räntor och amortering å FN:s obligationslån.

Kostnaderna för vaktstyrkan i Främre Orienten för år 1965 kan beräk-

nas bli i stort sett oförändrade med någon mindre höjning motiverad av allmän kostnadsstegring. Ett belopp om 1 500 000 kr. bör beräknas.

Kostnaderna för vaktstyrkan i Kongo kan beräknas minska avsevärt. Det förefaller dock ej troligt att kostnaderna helt upphör, då en fortsatt FN-närvaro kan visa sig nödvändig, om än i andra former än för närvarande. Viss civil eller civilmilitär tekniker- och specialistpersonal kan komma att erfordras. Ett belopp om 2 500 000 kr. synes böra beräknas.

Det totala anslaget beräknas alltså till 9 000 000 kr. för budgetåret 1964/65.

Sedermera har till utskottet överlämnats en inom utrikesdepartementet upprättad, av chefen för departementets administrativa avdelning den 1 februari 1964 på uppdrag undertecknad *promemoria angående Sveriges bidrag till Förenta Nationerna för åren 1964 och 1965*. Promemorian är av följande lydelse:

1. Enligt en den 17 december 1963 av FN:s generalförsamling antagen resolution (A/Res/1984 (XVIII)) är fördelningen av utgifterna i FN:s ordinarie budget för år 1964 följande:

	Dollar
A. Förenta Nationerna	
I. Generalförsamlingens, rådens m. fl. organs möten	5 220 050
II. Personalkostnader, resor m. m.	57 692 380
III. Byggnader, utrustning m. m.	17 073 170
IV. Särskilda utgifter	7 767 800
V. Tekniskt bistånd	6 400 000
VI. Särskilda uppdrag m. m.	3 925 700
VII. Flyktingkommissarien	2 293 500
B. Internationella domstolen	
VIII. Internationella domstolen	955 000
Summa	101 327 600

Avgår beräknade inkomster, sedan hänsyn även tagits till justeringar med hänsyn till budgetutfallet 1963 och medlemsavgifter för nytillkomna medlemmar — 9 473 668

91 853 932

Sistnämnda belopp, 91 853 932 dollar, som utgör ordinarie budgetens nettobelopp, skall täckas genom utdebitering på medlemsländerna i enlighet med bidragsskalan.

Höjningen av nettobeloppet, som år 1963 uppgick till 89 406 446 dollar, beror bl. a. på ytterligare ökning av anslaget (under post IV ovan) för amortering och räntebetaling i vad avser FN:s obligationslån (jfr prop. 1962: 81) samt vissa större ombyggnadsarbeten vid högkvarteret i New York.

2. Sveriges bidragskvot är för år 1964 oförändrad 1,30 %.

3. Enligt skrivelse den 15 januari 1964 från FN:s generalsekreterare uppgår Sveriges nettobidrag till FN:s ordinarie budget för år 1964, sedan Sve-

rige krediterats med ett belopp om 119 844 dollar från FN:s skatteutjämningsfond m. m., till 1 046 997 dollar eller cirka 5 425 000 kronor.

4. Under generalförsamlingens extra session i maj—juni 1963 fattades beslut om utdebitering på medlemsländerna av kostnaderna under andra halvåret 1963 för vaktstyrkorna i Främre Orienten och i Kongo. Fördelningen av kostnaderna enligt ifrågakommande resolutioner bygger i princip på den ordinarie bidragsskalan men förutser samtidigt kraftiga reduktioner av u-ländernas bidrag. För täckande av den brist som härigenom uppkommer vädjas i resolutionerna om frivilliga bidrag (utöver de obligatoriska) från de utvecklade ländernas sida.

Under generalförsamlingen förliden höst antogs två resolutioner, som i enlighet med ovan angivna principer fastställer fördelningen av kostnaderna för dels vaktstyrkan i Kongo under första halvåret 1964, dels vaktstyrkan i Främre Orienten under hela år 1964.

5. På grundval av ovan angivna uppgifter kan följande tablå uppställas rörande den troliga anslagsbelastningen under budgetåret 1963/64:

Ordinarie bidrag till FN:s budget för år 1964	5 425 000	
Vaktstyrkan i Främre Orienten			Kr.
a) 1.7.63—31.12.63	640 000	
b) 1.1.64—31.12.64	1 200 000	
Vaktstyrkan i Kongo			
a) 1.7.63—31.12.63	2 225 000	
b) 1.1.64—30.6.64	1 000 000	
Frivilliga bidrag för de båda vaktstyrkorna			
a) 1.7.63—31.12.63	520 000	
b) 1964	—	
Summa belastning	11 010 000	
Beräknat överskott (utan hänsyn till eventuellt frivilligt bidrag till de båda vaktstyrkekontona)	3 440 000	
Anslag för budgetåret 1963/64	14 450 000	

Även om frågan om ett eventuellt frivilligt svenskt bidrag under 1964 till kostnaderna för vaktstyrkorna i Främre Orienten och i Kongo ännu icke blivit avgjord, torde något överskridande av anslaget under innevarande budgetår icke bli aktuellt.

6. Anslagsbehovet för budgetåret 1964/65 har i statsverkspropositionen preliminärt beräknats till 9 000 000 kr. varav för ordinarie budgeten upptagits 5 000 000 kr., för vaktstyrkan i Främre Orienten 1 500 000 kr. samt för vaktstyrkan i Kongo 2 500 000 kr. Enligt nu tillgängliga uppgifter synes anledning icke föreligga att ändra dessa beräkningar.

Utskottet har vid sin granskning av anslagsberäkningarna funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. Detsamma innebär i jämförelse med löpande budgetår en minskning med 5 450 000 kr., vilket i huvudsak sammanhänger med kostnaderna för vaktstyrkan i Kongo.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Förenta Nationerna* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 9 000 000 kr.

14:o) **Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15, s. 17 och 18) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 2 175 000 kr.

Organisationens bruttobudget för 1964 beräknas till omkring 92 700 000 NF. På grund av inkomster av olika slag beräknas nettobudgeten — som alltså skall finansieras genom bidrag av medlemsländerna — komma att sluta på omkring 87 000 000 NF.

Sverige bidrager för närvarande till organisationens kostnader med ett belopp som motsvarar 2,82 procent. Till följd av Japans beslutade anslutning till OECD torde den svenska kvoten för 1964 bli lägre än under innevarande år, sannolikt omkring 2,7 procent. Sveriges andel av organisationens kostnader under år 1964 kan därför approximativt uppskattas till 2 350 000 NF.

1964 års nettobudget för atomenergiorganet (ENEA) beräknas till 2 551 140 NF, och för transportministerkonferensen (ECMT) till 361 620 NF. Sveriges bidragskvoter för dessa organisationer är för närvarande 4,03 och 4,0 procent, och bidragen under 1964 kan sålunda uppskattas till sammanlagt ca 118 000 NF.

Enligt det budgetförslag, som framlagts för utvecklingsinstitutet (Development Center), begäres för 1964 ett belopp av 6 340 000 NF, varav 2 075 000 NF utgör andra hälften av kostnaderna för institutets nya lokaler. Någon bidragsskala har ännu inte fastställts för dessa kostnaders fördelning mellan medlemsländerna; preliminärt kan samma kvot tillämpas som för huvudorganisationen. Sveriges bidrag under 1964 till institutet kan sålunda beräknas till omkring 171 000 NF.

Sveriges bidrag till OECD under 1964 uppgår sålunda enligt ovanstående kalkyl till omkring 2 600 000 NF, d. v. s. 2 800 000 kr. Vid tidpunkten för statsverkspropositionens framläggande har storleken av anslaget för Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling under budgetåret 1964/65 emellertid inte kunnat uppskattas mera exakt, eftersom några beräkningar av organisationens utgifter under 1965 då icke föreläge med undantag för den del av nybyggnadskostnaderna som då förfaller till betalning, d. v. s. nära 21 000 000 NF. Medlemsstaterna hade heller inte då tagit definitiv ställning till budgetförslagen för 1964. En preliminär beräkning på grundval av nu kända förhållanden och med hänsyn tagen till de betalningsterminer som gäller för organisationen utvisar emellertid ett medelsbehov om i runt tal 2 900 000 kr. för budgetåret 1964/65.

Utskottet har vid sin granskning av den verkställda anslagsberäkningen funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kr.

15:o) **Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA)**. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16, s. 18) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 740 000 kr.

EFTA:s stat för innevarande budgetår har bestämts till 3 615 200 schw. francs. Enligt gällande bidragsskala skall Sverige svara för 22,11 procent därav, d. v. s. 799 321 schw. francs eller omkring 960 000 kr.

Storleken av det svenska bidraget för budgetåret 1964/65 har vid tidpunkten för statsverkspropositionens framläggande inte bestämts. Med ledning av väntad belastning under innevarande budgetår och en sannolik, mindre höjning av utdebiteringen har anslaget uppräknats till jämnt 1 000 000 kr.

Utskottet har icke något att erinra mot att det äskade anslaget anvisas och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA)* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

16:o) **Europarådet**. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17, s. 18 och 19) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 643 000 kr.

Storleken av Sveriges bidrag till Europarådet under budgetåret 1964/65 har vid statsverkspropositionens framläggande icke kunnat med säkerhet bestämmas.

I samband med att Schweiz inträdde i rådet i maj 1963 kunde medlemsländernas bidragsprocent sänkas något. Sålunda justerades den svenska bidragskvoten från 2,74 procent till 2,66 procent. Rådets budget beräknas för år 1964 komma att sluta på ett belopp av omkring 25 100 000 kr., varför med tillämpning av nyssnämnda kvot för Sveriges del bidraget kan preliminärt beräknas till omkring 685 000 kr.

Enligt tidigare beslut kommer Europarådets utställningar i fortsättningen endast att arrangeras vartannat år. Det årliga utställningsanslaget är fortfarande 80 000 NF. Genom det ändrade schemat för utställningarna kan sålunda från Europarådets budget för varje utställning disponeras ett sammanlagt anslag av ca 160 000 NF. Liksom tidigare kommer värdlandet att stå för betydande kostnader därutöver, varjämte de deltagande länderna i regel förutsättes betala vissa kostnader för sitt eget deltagande.

För nästkommande budgetår erfordras ett belopp av 15 000 kr. för täckande av kostnaderna för förberedandet av utställningen om drottning Kristina i Stockholm 1966.

Det sammanlagda anslagsbehovet för nästkommande budgetår beräknas alltså till 700 000 kr.

Sedermåra har till utskottet överlämnats en inom utrikesdepartementet upprättad, av chefen för departementets administrativa avdelning den 3 februari 1964 på uppdrag undertecknad *promemoria angående Sveriges bidrag till Europarådet för kalenderåret 1965*. Promemorian är av följande lydelse:

1. Europarådets budget för kalenderåret 1964 fastställdes den 2 december 1963. Den sålunda fastställda utgiftssumman uppgår till 23 515 650 franska francs, varav 22 721 000 francs skall täckas av medlemsregeringarna, medan återstoden bestrides huvudsakligen av överskott från kalenderåret 1963. Med tillämpning av det för Sverige gällande, numera från 2,74 % till 2,66 % sänkta repartitionstalet uppgår det svenska bidraget till 604 380,20 francs eller i svenskt mynt 641 000 kr. Förslag har nyligen framlagts att till följd av kostnadsstegringen från innevarande års ingång höja viss del av sekretariatspersonalens löner, vilket beräknas medföra en ökning av budgetens utgiftssumma med omkring 1 miljon francs. Under antagande att förslaget godkännes, synes det motiverat att upptaga det svenska bidraget för 1964 till 685 000 kr.

2. Europarådets budget för kalenderåret 1965 kommer att fastställas i december månad innevarande år. Till utgångspunkt för beräkningen av Sveriges bidrag för sagda år torde tagas det beräknade svenska bidraget för innevarande år, d. v. s. 685 000 kr.

3. Till sistnämnda belopp bör läggas 15 000 kr. för finansiering av Sveriges deltagande i en Europarådsutställning 1966 i Stockholm angående drottning Kristina.

4. Som Sveriges bidrag till Europarådet under budgetåret 1964/65 bör följaktligen upptagas ett förslagsanslag av sammanlagt 700 000 kr.

Utskottet. Av det anförda framgår att Sveriges bidrag till Europarådets budget för budgetåret 1964/65 beräknas uppgå till 685 000 kr. Utskottet har icke något att erinra mot den verkställda beräkningen liksom ej heller mot att i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag ett belopp av 15 000 kr. anvisas för finansiering av Sveriges deltagande i en Europarådsutställning år 1966 i Stockholm angående drottning Kristina. Det samlade anslagsbehovet skulle alltså utgöra 700 000 kr.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Europarådet* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kr.

17:o) **Bidrag till Röda Korsets internationella kommitté.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 19), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Röda Korsets internationella kommitté* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 50 000 kr.

Diverse

18:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 32 och 33, s. 64) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond* ett förslagsanslag av 12 292 000 kr.;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 746 000 kr.

19:o) **Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34, s. 64 och 65) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Lager* och *Adolfsson* (I: 61) och den andra inom andra kammaren av fru *Ryding* och herr *Hermansson* (II: 81), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till regeringen hemställer om att förslag förelägges riksdagen om beviljandet av lämpligt avvägt förslagsanslag, avsett för ändamål som i motionerna berörts.

Motionerna innebära i huvudsak, att anslag anvisas för att kunna förskottera utlägg för balsamering och hemtransport av utomlands avlidna svenska medborgare.

Beträffande motiveringen i övrigt hänvisas till motionen I: 61.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 150 000 kr.

Enligt beslut av 1963 års riksdag om ändring av 26 § sjömanslagen erhöll den svenska handelsflottans ombordanställda ökad rätt till fri hemresa. Härigenom uppkommande kostnader har ansetts böra redovisas under sjätte huvudtiteln.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär, att anslaget nedräknas med 50 000 kr., som ungefärligen svarar mot de hittills årligen uppkommande

kostnaderna för sjöfolks hemresa enligt ifrågavarande lagrums tidigare lydelse.

Utskottet vill erinra om att nödställd svensk sjöman samt svensk medborgare, som under tillfälligt besök utomlands råkat i nödställd belägenhet, kan påräkna att erhålla ekonomiskt bistånd av utlandsmyndigheterna för resa till närmaste svenska gränsort. Bidraget utgör försträckning, och återbetalningsskyldighet föreligger sålunda. Däremot finnes för närvarande icke något statsanslag, ur vilket medel kan användas för att förskotta kostnaderna för hemförskaffande från utlandet av stoffet efter svensk medborgare. Då fråga uppkommer att transportera stoffet efter sådan person till Sverige för begravning därstädes, har utrikesdepartementet således att anmoda de anhöriga att ställa till förfogande härför erforderliga medel. Kan så ej ske, begravs stoffet på den utrikes orten.

Utskottet vill emellertid framhålla, att fall förekommit, där efter konseljbeslut respektive beslut av utrikesministern efter samråd med regeringens övriga ledamöter medgivits, att kostnaderna i samband med balsamering och flygtransport av avlidna svenska medborgare från utlandet till Sverige fått förskottsvis bestridas av statsmedel. Dessa beslut ha ansetts icke böra tillräknas prejudicerande verkan.

Utrikesdepartementets understödsnämnd har, enligt vad utskottet inhämtat, till behandling upptagit frågan, huruvida icke åtgärder borde vidtagas i syfte att bringa utrikesförvaltningens (och understödsnämndens) biståndsbestämmelser i närmare samklang med de föreskrifter, som gälla för socialhjälp jämlikt 1956 års lag om socialhjälp samt andra hithörande föreskrifter.

Den i motionerna berörda frågan är alltså föremål för prövning. Någon åtgärd från riksdagens sida i anledning av motionerna torde därför icke vara påkallad. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att möjligheter finnas att teckna reseförsäkring, vilket vid dödsfall ersätter samtliga kostnader, som kunna uppstå i samband med stoffets transport från utlandet till hemorten.

Mot Kungl. Maj:ts under nu ifrågavarande punkt framlagda förslag till medelsanvisning har utskottet icke något att erinra liksom ej heller mot vad departementschefen anfört rörande överflyttning av vissa kostnader till sjätte huvudtiteln.

Utskottet hemställer,

a) att riksdagen må till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare* för budgetåret 1964/65 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.;

b) att motionerna I: 61 och II: 81 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

20:o) **Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, s. 65), innebärande fortsatt successiv avveckling av anslaget, hemställer utskottet,
att riksdagen må till *Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 20 000 kr.

21:o) **Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36, s. 65—72) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 4 379 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått
dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Näsström m. fl.* (I: 62) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindahl m. fl.* (II: 77), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om åtgärder för att i motionernas anda och parallellt med USA-kampanjen »Meet Modern Sweden» inbjuda ett hundratal svenskamerikaner och amerikaner av svensk härstamning att förslagsvis sommaren 1965 göra en månadslång resa i Sverige, och att svenska staten intill ett belopp av 8 000 svenska kronor per person förbinder sig att svara för de kostnader som är förenade med denna resa, samt att riksdagen för detta ändamål måtte bevilja ett tilläggsanslag för sverigeeinformation i USA på förslagsvis 800 000 kr.,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Wachtmeister m. fl.* väckt motion (II: 188), vari hemställts att riksdagen måtte besluta, att av anslaget till upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige må utgå ett bidrag av 10 000 kr. till Bernadottemuseets verksamhet.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionerna II: 77 och II: 188.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 382 000 kr.

Departementschefen har inledningsvis framfört följande **a l l m ä n n a s y n p u n k t e r.**

Genom de avsevärt ökade medel, som av 1963 års riksdag anvisats för upplysningsverksamhet om Sverige i utlandet, huvudsakligen under tredje, åttonde och tionde huvudtitlarna, har denna verksamhet blivit betydligt intensifierad i ett antal länder och även utsträckt till några sådana där information om Sverige tidigare i stort sett inte förekommit. Därjämte har samordningen av verksamheten hemma och ute förbättrats.

Genom den särskilda rådgivaren i upplysningsfrågor och upplysningsberedningen har under 1963 skapats former för en överblick och en avvägning av behovet av hithörande verksamhet i olika delar av världen.

Därigenom har en grund lagts för en mera långsiktig planering. Departementschefen finner det angeläget, att man parallellt med en sådan planering vidtar erforderliga åtgärder för en anpassning av upplysningsorganens inbördes arbetsfördelning. Denna bör vara uppnådd i så god tid att den hunnit prövas före organens inflyttning i gemensamma lokaler i det planerade Sverigehuset.

Upprustningen av upplysningsverksamhetens organisation och materiella resurser och behovet att vidga arbetsfältet till nya länder ställer nya och ökade krav på personalens kvalifikationer.

Planeringen för informationsarbetets fortsatta utveckling bör därför även avse möjligheterna att verka för utbildning av lämplig personal.

Beträffande Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet framhåller departementschefen, att den intensifiering av upplysningsverksamheten, som skett under 1963 genom de samordnade aktionerna i Förenta staterna, Tyskland och Frankrike men även punktvis i ett antal andra länder, har lett till en ökad efterfrågan på informationsmaterial.

Av upplysningsorganen är det främst Svenska institutet som har till huvuduppgift att producera och distribuera sådant material i form av film, publikationer etc. Departementschefen anser det angeläget, att institutet ges möjlighet att möta den efterfrågan som blivit resultatet av de statsfinansierade kampanjerna. Av denna anledning finner departementschefen sig böra förorda en avsevärd höjning av statens bidrag till institutet. Under tredje och åttonde huvudtitlarna föreslås nu en bidragsökning med sammanlagt 1 000 000 kr.

Efter samråd med chefen för ecklesiastikdepartementet tillstyrker departementschefen en av institutet föreslagen överflyttning av kostnaderna för lektoratsverksamheten och gästföreläsarutbytet — tillsammans 107 150 kr. — från tredje till åttonde huvudtiteln.

Vidare tillstyrker departementschefen en höjning av bidraget under tredje huvudtiteln med 848 000 kr. Denna ökning bör enligt departementschefen i största möjliga utsträckning användas för ökad anskaffning i första hand av filmer och filmkopior samt publikationer.

I fråga om Svenska-amerikanska nyhetsbyrån framhåller departementschefen i huvudsak följande.

Under 1963 har den s. k. USA-kampanjen inletts. Mellan kampanjens bestyrelse och styrelsen för Svensk-amerikanska nyhetsbyrån har överenskommelse träffats, enligt vilken kampanjens sekretariat i New York förlagts i anslutning till byråns kontor där. De hittills gjorda erfarenheterna har bekräftat behovet av en nära samordning mellan de båda organisationerna i såväl Stockholm som New York. Enligt samstämmiga uppfattningar bör samordningen leda till en integrering av byråns och kampanjens funktioner. Detta motiveras inte minst av nödvändigheten att upprätta en

effektiv organisation, vilken står beredd att fylla de omfattande uppgifter som faller på densamma vid kampanjens slut till följd av de under och genom kampanjen uppnådda resultaten.

Överläggningar pågår för närvarande mellan nyhetsbyrån och Svenska handelskammaren i New York i syfte att byrån påtar sig uppgiften att på kammarens uppdrag redigera och utge dess tidskrift *American-Swedish Monthly* med början vid ingången av nästa budgetår. Tidskriften är av stort värde inte endast för handelskammaren utan även för den svenska upplysningsverksamheten i Förenta Staterna över huvud. Det är därför av allmänt intresse, att den får ökat stöd.

Om överläggningarna mellan nyhetsbyrån och handelskammaren leder till av båda parter önskat resultat, kommer upplysningsverksamheten i Förenta Staterna att ha ytterligare samordnats. Samtidigt följer av det nyss sagda, att nyhetsbyrån blir i behov av förstärkta anslag för den händelse de här anförda åtgärderna förverkligas. Innan klarhet vunnits i vilken utsträckning detta kan ske, kan medelsbehovet emellertid icke överblickas. Av den av byrån äskade anslagshöjningen om 200 000 kr. vill departementschefen därför nu förorda endast en höjning med 25 000 kr. till 684 000 kr. Det förutsättes få ankomma på särskilde rådgivaren i samråd med upplysningsberedningen att senare ställa till förfogande de ytterligare medel, som kan komma att visa sig erforderliga för att genomföra samordningen mellan nyhetsbyrån och USA-kampanjen och för att möjliggöra, att nyhetsbyrån kan påta sig uppdraget att redigera *American-Swedish Monthly* och öka dess spridning.

Den av Svensk-internationella pressbyrån bedrivna verksamheten har under året fortlöpt och utvidgats, bl. a. med en nyhetstjänst på finska språket som i Finland mötts med stor uppskattning. Planer föreligger på en utvidgning av denna service. En ökning av byråns insatser på huvudspråken sker gradvis som en naturlig konsekvens av tidigare fattade beslut. Under året har byrån med bevarande av sin självständiga ställning deltagit i den samordnade planeringen av upplysningsverksamheten. För att vidmakthålla denna ökade verksamhet, som ger viktiga resultat i form av publicitet om Sverige, föreslår departementschefen en höjning av bidraget med 34 000 kr. till 318 000 kr.

Med avseende å Utländska pressbesök framhålles att under budgetåret 1962/63 antalet besökande journalister varit större än förut med betydande publicitet i viktiga länder som resultat. En rad gruppbesök kan redovisas av polska, sovjetryska, västtyska och franska pressmän jämte ett antal individuella resor. En fortsatt och något utökad besöksverksamhet förutses för nästa budgetår, bl. a. i samband med kampanjerna på Förenta Staterna, Västtyskland och Frankrike. För att möjliggöra denna verksamhet föreslår departementschefen en höjning av anslagsposten från 200 000 kr. till 250 000 kr.

Från anslagsposten Övrig upplysningsverksamhet bestrides kostnaderna för inköp av publikationer m. m. avsedda för den löpande informationsverksamhet om Sverige, som bedrivs vid beskickningar, delegationer och konsulat, vidare för inbjudningar av andra utländska opinionsbildare än pressmän ävensom för svenska talesmäns resor och public relationsåtgärder till förstärkning därav. För budgetåret 1963/64 har för dessa ändamål — inbegripet särskild kontaktverksamhet i Bryssel — anslagits 350 000 kr., vilket belopp beräknas behöva i sin helhet tagas i anspråk. Den allmänt ökade intensiteten i upplysningsverksamheten ställer större krav även på den informationsverksamhet, varom här är fråga. Anslagsposten synes departementschefen böra uppföras med 400 000 kr., innebärande en höjning med 50 000 kr.

Framställning har ingått om anslag under budgetåret 1964/65 av ett belopp på 10 000 kr. som bidrag för driften av Bernadottemuseet i Pau. Departementschefen är inte beredd att tillstyrka denna framställning. Det av riksdagen för innevarande budgetår anvisade beloppet på 10 000 kr. för museet torde nämligen, framhåller departementschefen, få anses utgöra ett bidrag av engångsnatur för anskaffande av viss utrustning.

Utskottet vill liksom under tidigare år understryka, att den handelspolitiska utvecklingen genom bl. a. den fortgående uppbyggnaden av produktionskapaciteten i de stora industriländerna samt de senaste årens omfattande marknadsbildningar i hög grad skärpt den internationella konkurrensen och medfört ökat behov av insatser för att utomlands sprida vidgad kännedom om och förståelse för Sverige och svenska förhållanden. Det vore därför ett angeläget intresse, att alla ansträngningar vidtoges för att i utlandet även skapa en mera rättvisande bild av det moderna svenska samhället än som på många håll syntes vara rådande. Det gällde bl. a. att klarlägga svensk utrikes- och handelspolitik. Vidare behövdes en intensifierad upplysningsverksamhet om landets industri och näringsliv, dess kommersiella, sociala och kulturella förhållanden, dess tekniskt-vetenskapliga standard m. m.

Genom de avsevärt ökade medel, som av 1963 års riksdag anvisats för upplysningsverksamhet om Sverige i utlandet har, såsom departementschefen framhållit, denna verksamhet blivit betydligt intensifierad i ett antal länder och även utsträckt till några sådana, där information om Sverige tidigare i stort sett icke förekommit. Därjämte har samordningen av verksamheten hemma och ute förbättrats.

Utskottet finner med tillfredsställelse, att genom den år 1962 förordnade särskilde rådgivaren i upplysningsfrågor och upplysningsberedningen numera skapats former för en överblick och en avvägning av behovet av hithörande verksamhet i olika delar av världen. Härigenom har en grund lagts för en mera långsiktig planering. Utskottet delar departe-

mentschefens uppfattning om angelägenheten av att parallellt med en sådan planering erforderliga åtgärder vidtagas för en anpassning av upplysningsorganens inbördes arbetsfördelning.

Det är uppenbart, att en intensifiering av upplysningsverksamheten i olika avseenden och utvidgning av arbetsfältet till nya länder ställa nya och ökade krav på personalens kvalifikationer. Utskottet anser därför i likhet med departementschefen, att planeringen av informationsarbetets fortsatta utveckling även bör avse möjligheterna att verka för utbildning av lämplig personal.

Jämfört med de medel, som stå till förfogande för innevarande budgetår, innebär Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag en anslagsökning av inemot 1 000 000 kr. Med hänsyn till vad utskottet i det föregående anfört anser utskottet den föreslagna höjningen väl motiverad och tillstyrker alltså densamma.

I motionerna I: 62 och II: 77 föreslås att förevarande anslag ökas med ytterligare förslagsvis 800 000 kr. för att bereda ett hundratal svensk-amerikaner och amerikaner av svensk härstamning möjlighet att företaga en månadslång resa i Sverige. Utskottet anser initiativet intressant och att tanken i en eller annan form kan vara värd beaktande. Fr. o. m. innevarande år och tre år framåt pågår en speciell USA-kampanj »Meet modern Sweden» för att förstärka Sverigeinformationen i Amerikas förenta stater. Det är möjligt, att det i motionerna framförda förslaget kan utgöra ett led i ifrågavarande kampanj. Givetvis bör förslaget vägas mot andra åtgärder beträffande upplysningsverksamheten om Sverige. Utskottet har anledning förutsätta, att förslaget prövas av den tillsatte särskilde rådgivaren i upplysningsfrågor och upplysningsberedningen. Några medel för ändamålet torde därför icke nu böra anvisas. Utskottet anser dock, att riksdagen bör i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet sålunda anfört.

Föregående års riksdag anvisade ett engångsbelopp av 10 000 kr. till utrustning av Bernadotte-museet i Pau. I anslutning härtill framhöll riksdagen, att museet på grund av sitt läge nära den livligt besökta vallfartsorten Lourdes kunde få stor betydelse för Sverigereklamen i samband med den speciella upplysningskampanj, som skulle äga rum år 1963. Utskottet har inhämtat, att efter restaureringen av museet numera i bottenvåningen disponeras utrymmen, som äro direkt avsedda för upplysningsverksamhet om Sverige, ävensom att denna verksamhet tilldragit sig ett betydande intresse bland besökarna. I motionen II: 188 hemställs att ett belopp av 10 000 kr. anvisas som bidrag till driften av museet. Under hänvisning till vad riksdagen tidigare i ämnet uttalat och till vad i detsamma i övrigt förekommit synas i och för sig skäl kunna tala till förmån för motionen. Det synes utskottet emellertid böra ankomma på den förenämnde särskilde rådgivaren i upplysningsfrågor att tillsammans med upplysningsbered-

ningen vid det fortsatta arbetet med samordning och planering av den statliga och statsunderstödda informationsverksamheten närmare pröva detta ärende. Därast det därvid skulle visa sig, att ett bidrag till Bernadotte-museet skulle vara av natur att kunna effektivt bidra till den pågående förstärkningen av det svenska informationsarbetet i Frankrike, torde med hänsyn till det ringa belopp, varom här är fråga, detsamma kunna rymmas inom ramen för det av Kungl. Maj:t äskade upplysningsanslaget. Av det anförda följer att utskottet avstyrker den föreslagna medelsanvisningen men anser, att riksdagen bör i anledning av motionen i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet sålunda anför.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 62 och II: 77 samt II: 188, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 4 379 000 kr.;

b) i anledning av motionerna I: 62 och II: 77 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anför;

c) i anledning av motionen II: 188 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anför.

22:o) Särskilda medel för upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37, s. 72 och 73) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 2 175 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 100 000 kr.

Departementschefen framhåller, att erfarenheten visar att detta anslag bör utnyttjas i första hand för förstärkning och samordning av upplysningsverksamheten i länder där kommersiellt betingade aktioner pågår eller ägt rum, för viss försöks- och utbildningsverksamhet i Sverige och i utlandet, för samordningsåtgärder och speciella punktåtgärder i anslutning till eller på grund av ej förutsedda händelser. Vidare bör med anlitande av detta anslag byggas upp en reserv, som kan underlätta den långsiktiga planeringen, exempelvis genom att mera omfattande svenska gästspel och liknande manifestationer utomlands kan i god tid förberedas.

För här nämnda syften föreslår departementschefen, att anslaget räknas upp med 775 000 kr. till 1 875 000 kr. Därutöver förordas att för kulturutbyte med särskilda länder anslås 300 000 kr.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot att anslaget utnyttjas i enlighet med de av departementschefen angivna riktlinjerna. Ej heller

har utskottet något att invända mot den föreslagna anslagsuppräknings-
av 1 075 000 kr.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Särskilda medel för upplysnings-
verksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1964/
65 anvisa ett reservationsanslag av 2 175 000 kr.

23:o) **Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 73), innebärande att anslaget till följd av förefintlig reservation uppföres med ett formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

24:o) **Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39, s. 73 och 74) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 200 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Segerstedt Wiberg* (I: 252) och den andra inom andra kammaren av fröken *Elmén* (II: 308), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t begära omprövning av den föreslagna PR-verksamheten inom NIB:s informationsbyrå innan ytterligare personal anställs samt medge att anslaget till Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete i utrikespolitiska frågor uppräknas från 200 000 kr. till 225 000 kr., så att de frivilliga organisationerna erhåller 75 000 kr.,

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Segerstedt Wiberg m. fl.* (I: 264) och den andra inom andra kammaren av herr *Svensson i Kungälv m. fl.* (II: 338), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta inrätta en befattning som forskarassistent vid Utrikespolitiska institutet i lönegrad 23 fr. o. m. den 1 juli 1964 och uppräknas anslaget under tredje huvudtiteln med 31 320 kr.,

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson* (I: 458) och den andra inom andra kammaren av herr *Antonsson* (II: 548), i vilka hemställts att riksdagen måtte

1) till Upplysningsverksamhet rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor under tredje huvudtiteln för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 250 000 kr., samt

2) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

a) att 100 000 kr. av ovan nämnda anslag må utgå som bidrag till Svenska FN-förbundet, samt

b) att frågan om samordning av informationsverksamhet rörande FN:s syfte, organisation och verksamhet måtte utredas i enlighet med vad i motionerna anförts.

Beträffande de skäl, motionärerna anförts till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna I: 252, II: 337 och I:458.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 165 000 kr.

För ifrågavarande ändamål har Kungl. Maj:t den 13 september 1963 fördelat anslaget för innevarande budgetåret på följande sätt:

Utrikespolitiska institutet	130 000
Svenska FN-förbundet	35 000
därav för	
1. Svenska FN-förbundet	19 800
2. Svenska sektionen av internationella kvinnoförbundet för fred och frihet	6 000
3. Svenska freds- och skiljedomsföreningen (inkl. Nordiska fredsförbundet)	6 000
4. Sveriges studenters FN-förbund (inkl. Utrikespolitiska föreningen i Lund)	3 200

Utrikespolitiska institutet och organisationerna under 1—4 har för nästa budgetår begärt bidragshöjningar med 70 000 resp. 65 000 kr.

Departementschefen har ansett en uppräknings av anslaget med 35 000 kr. böra företagas. Utrikespolitiska institutet bör erhålla en höjning av bidraget med 20 000 kr. i syfte att bibehålla pariteten beträffande lönenivån för institutets nuvarande personal, medan organisationerna under 1—4 erhåller en ökning om sammanlagt 15 000 kr.

Utskottet. Såsom av statsverkspropositionen framgår ha framställningar om ökade statsbidrag inkommit från de organisationer, till vilka sådant bidrag utgår från förevarande anslag. Kungl. Maj:t har för nästa budgetår förordat en höjning av anslaget med 35 000 kr. Av höjningen avses 20 000 kr. för Utrikespolitiska institutet och återstoden att fördelas mellan Svenska FN-förbundet och övriga upplysningsorganisationer.

I Utrikespolitiska institutets anslagsäskanden för nästa budgetår understrykes angelägenheten av att Sverige på ett mera verksamt sätt än hittills mobiliserar sina forskningsresurser på den internationella politikens område. En början har, framhålls det, redan gjorts i och med inrättandet vid

institutet av en forskningsavdelning och av denna avdelning organiserade gruppstudier. Förutsättningarna härför skapades genom försvarets forskningsanstalts åtagande att stödja s. k. säkerhetspolitiska studier vid institutet.

Forskningsanstaltens ekonomiska bidrag till Utrikespolitiska institutets forskningsavdelning är, enligt vad utskottet inhämtat, närmast avsett för studier av operationsanalytisk art. Bidraget är tidsmässigt begränsat till en 3-årsperiod och i fråga om omfattningen till ett belopp, som inom en viss ram fastställs för varje budgetår. För budgetåret 1963/64 uppgår detta belopp till 150 000 kr.

Det har enligt Utrikespolitiska institutet visat sig, att ett omedelbart behov föreligger vid institutets forskningsavdelning av ytterligare vetenskapligt utbildad personal. I sådant syfte har institutet hemställt om inrättandet av en befattning i lönegraden 23 som forskarassistent. Såsom framgår av förevarande punkt har Kungl. Maj:t i sina anslagsäskanden icke upptagit detta förslag. Yrkandet i motionerna I: 264 och II: 338 överensstämmer med institutets förslag.

Det är möjligt, att betydelsen av här ifrågakvarande verksamhet kan göra det berättigat att framdeles räkna med ett direkt statsbidrag för uppbyggnad av Utrikespolitiska institutets forskningsavdelning. Dess verksamhet är emellertid ännu så ny, att man enligt utskottets mening lämpligen bör avvakta ytterligare någon tids erfarenhet. Det må i sammanhanget erinras om att Nordiska rådet vid sin session år 1962 tillsatt en kommitté för undersökning av möjligheterna att upprätta ett nordiskt institut för konfliktforskning. Det finnes måhända anledning att även avvakta resultatet därav.

Med hänsyn till det anförda och då, såsom av det föregående framgår, försvarets forskningsanstalt åtagit sig att ekonomiskt stödja här ifrågakvarande studier för såväl nästa som därpå följande budgetår anser utskottet att med ställningstagande till frågan om ett direkt statsanslag i enlighet med det motionsvis gjorda yrkandet kan anstå tills vidare. Utskottet är därför icke nu berett tillstyrka motionerna I: 264 och II: 338.

Intresset i Sverige för Förenta Nationerna och den allmänna internationella utvecklingen befinner sig i stark stegring, vilket tar sig uttryck i ökad efterfrågan på FN-information.

För närvarande bedrivs en omfattande upplysningsverksamhet om Förenta Nationerna med sikte på att åstadkomma ökad insikt om världsproblemens natur och nära samband med våra egna nationella problem. Denna upplysningsverksamhet är, såsom i motionerna I: 458 och II: 548 framhållits, splittrad på ett stort antal myndigheter och institutioner. Denna splittring bör emellertid ses mot bakgrunden av att Förenta Nationernas verksamhet spänner över ett mycket stort fält. Förutom Förenta Nationer-

nas huvudorgan finnes ett stort antal s. k. fackorgan med särskilda uppgifter.

I sistnämnda motioner hemställes, förutom om viss höjning av bidraget till Svenska FN-förbundet, att frågan om samordning och utökning av informationsverksamheten rörande Förenta Nationernas syfte, organisation och verksamhet utredes. Enligt motionärernas mening skulle nämnda förbund vara ett lämpligt samarbetsorgan.

Det är uppenbart, att den nuvarande uppdelningen av upplysningsverksamheten på olika myndigheter och organisationer samt kontaktorgan för internationella organisationer ävensom avsaknaden av en dokumentationscentral, som kan ge fakta om det pågående skeendet på det internationella området, i hög grad försvårar möjligheterna till en samlad överblick av förefintligt informationsmaterial. Därjämte kan vid rådande förhållanden risken för dubbelarbete icke uteslutas. Det är därför enligt utskottets mening önskvärt, att, så långt möjligt är, en samordning av upplysningsverksamheten kommer till stånd. Utskottet anser sig alltså i anledning av yrkandet i motionerna I: 458 och II: 548 böra föreslå, att Kungl. Maj:t låter vidtaga en översyn rörande förhållandena på här ifrågakvarande område.

Beträffande de i motionerna I: 252 och II: 308 samt I: 458 och II: 548 gjorda yrkandena om höjning av bidraget till Svenska FN-förbundet anser utskottet sig med allt beaktande av förbundets arbetsinsatser dock icke berett att för detta ändamål föreslå höjning utöver Kungl. Maj:ts förslag, som jämväl i övrigt tillstyrkes.

Till det i motionerna I: 252 och II: 308 gjorda yrkandet om omprövning av den föreslagna PR-verksamheten inom nämnden för internationellt bistånd återkommer utskottet framdeles under riksdagen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 252 och II: 308 samt I: 458 och II: 548, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, ävensom motionerna I: 264 och II: 338, till *Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor* för budgetåret 1964/65 anvisa ett anslag av 200 000 kr.;

b) i anledning av motionerna I: 458 och II: 548, i vad de icke behandlats under a), i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t måtte låta föranstalta om en undersökning beträffande frågan om samordning av informationsverksamheten rörande Förenta Nationernas syfte, organisation och verksamhet.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

25:o) Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40, s. 75—77) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 5 300 000 kr.

Den 1 juli 1963 stod till Kungl. Maj:ts disposition under detta anslag ett sammanlagt belopp av 5 719 000 kr. Av dessa medel har Kungl. Maj:t beträffande nybyggnad av sändebudsbostaden i Dublin anvisat ett belopp av 650 000 kr. Vidare har 280 000 kr. ställts till förfogande för inköp av sändebudsbostad i Léopoldville, 500 000 kr. för inköp av tomt i Teheran samt 100 000 kr. för utredningar i aktuella fastighetsfrågor.

Resterande medel av det för innevarande budgetår till förfogande stående beloppet 4 189 000 kr. har i första hand avsatts för de i 1962 och 1963 års statsverkspropositioner anmälda fastighetsfrågorna i New York, Belgrad, Berlin, Rabat, Tunis och Bonn, eventuellt fastighetsförvärv i Wellington samt den nyss nämnda om- och tillbyggnaden av sändebudsbostaden i Léopoldville.

Förhandlingar om tomtförvärv i *Belgrad* pågår men har ännu inte lett till resultat. Av vederbörande jugoslaviska myndighet föreslagna nya tomtalternativ prövas av byggnadsstyrelsen.

Beträffande beskickningen i *Rabat* prövar styrelsen alternativa förslag till förvärv av sändebudsbostad.

I *Tunis* har lokalfrågan tills vidare ordnats genom förhyrningar. På längre sikt torde det dock vara ändamålsenligt att genom nybyggnad ordna lämpliga lokaler för kansli samt bostad för sändebudet. Frågan om förvärv av lämplig tomt undersökes för närvarande.

I vad avser beskickningen i *Bonn* anmäldes i 1962 års statsverksproposition att det nuvarande arrangemanget med sändebudsbostaden förlagd till Köln medför betydande olägenheter för beskickningschefen. Vidare anmäldes att fortlöpande undersökningar rörande möjligheterna att förhyra en bostad i Bonn icke lett till resultat. Som förutskickades i propositionen har undersökningar sedermera igångsatts rörande möjligheterna att förvärva lämplig fastighet eller tomt för nybyggnad. Dessa undersökningar pågår men har ännu ej resulterat i konkreta förslag.

Sändebudsbostaden vid beskickningen i *Wellington* har hitintills varit förhyrd. Hyresmarknaden präglas emellertid av en markant knapphet på

objekt, vilka dessutom som regel utbjudes endast mot kortfristiga kontrakt. För att på ett tillfredsställande sätt kunna ordna bostadsfrågan för sändebudet torde ett köp vara enda möjligheten. Byggnadsstyrelsen prövar för närvarande ett av beskickningen framlagt konkret förslag.

I 1963 års statsverksproposition anmäldes, att för beskickningen i Lagos preliminärt reserverats en tomt som skulle upplåtas med tomträtt. Tomten, som omfattar en yta av 8 375 kvm, är avsedd att bebyggas med kansli och sändebudsbostad samt eventuellt någon personalbostad. Enligt en preliminär uppgörelse skall tomträttskontraktet undertecknas senast den 1 juli 1964. Kontraktsenligt skall sedan nybyggnaderna vara färdigställda den 1 september 1966.

Även andra behov än de här förmälda kan bli aktuella under innevarande budgetår, varvid bl. a. må nämnas fastighetsfrågor i Lissabon, Prag och Peking.

För budgetåret 1964/65 torde ett belopp om 1 000 000 kr. böra uppföras för att möta behov som kan uppkomma därest fördelaktiga inköpsobjekt skulle framkomma beträffande de utlandsmyndigheter, där tomt- eller fastighetsfrågor ännu ej lösts.

Projekteringen av en ny beskickningsfastighet i Paris har något fördröjts. De handlingar som erfordras för beräkning av medelsbehovet väntas föreligga under vårens lopp, då frågan om medelsanvisning kan underställas riksdagens prövning.

I enlighet med vad som nu anförts föreslår departementschefen, att förevarande investeringsanslag för budgetåret 1964/65 uppföres med ett belopp av 1 000 000 kr.

Utskottet har vid sin granskning av de beräkningar, som ligga till grund för det nu äskade anslaget, funnit motiverat, att detsamma uppföres med av Kungl. Maj:t äskat belopp. Såsom förutsatts i 1952 års riksdagsbeslut i samband med det lämnade bemyndigandet för Kungl. Maj:t att inom ramen för anvisade medel inköpa, uppföra och iståndsätta fastigheter för utrikesrepresentationen bör Kungl. Maj:t jämväl för nästa års riksdag anmäla, vilka åtgärder som i här förevarande avseenden vidtagits under det närmast förflutna budgetåret.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

Statens utlåningsfonder

26:o) **Utrikesförvaltningens lånefond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 77), innebärande att fonden, som för närvarande uppgår till 725 000 kr., med hänsyn till det beräknade lånebehovet tillföres ytterligare 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrikesförvaltningens lånefond* för budgetåret 1964/65 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kr.

27:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande om nedannämnda av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 19: Förenta Nationernas utvidgade tekniska biståndsprogram (EPTA),

punkten 20: Förenta Nationernas Särskilda fond,

punkten 21: Förenta Nationernas barnfond (UNICEF),

punkten 22: Biträdande experter för multilateral biståndsverksamhet,

punkten 23: Övrigt multilateralt tekniskt bistånd,

punkten 24: Nämnden för internationellt bistånd (NIB): Avlöningar,

punkten 25: Nämnden för internationellt bistånd (NIB): Omkostnader,

punkten 26: Fältprojekt,

punkten 27: Bilateralt bistånd i anslutning till FN:s Särskilda fond,

punkten 28: Stipendiat- och kursverksamhet,

punkten 29: Rekrytering och utbildning av experter,

punkten 30: Nordiskt bistånd samt

punkten 31: Humanitärt bistånd;

vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 25 februari 1964

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÅNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, fröken Andersson, herrar Einar Persson, Birger Andersson, Ivar Johansson, Bergman, Axel Johannes Andersson, Virgin, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Bengtson, Per Jacobsson och Söderberg; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Ståhl, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Almgren, Eliasson i Sundborn, Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, herrar Svensson i Ljungskile, Gustafsson i Uddevalla, Bohman och Nelander.

Reservation

vid punkten 21 (Upplyningsverksamhet i utlandet angående Sverige) av herrar Näsström och Petterson i Degerfors.